

אוניברסיטת תל-אביב
הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן

Tel-Aviv University
Buchman Faculty of Law

סמינר: משפט בריאות גלובלי

פרופסור אייל גרוס

Global Health Law

Professor Aeyal Gross

שנה"ל תשפ"ב (2021-2022) – סמסטר א'

שם המרצה: פרופסור אייל גרוס

טלפון: 03-6406382, פקס: 03-6409576

דוא"ל: agross@tauex.tau.ac.il

מקום ושעה: יום ד' 16:00-19:00, חדר 306

מספר הקורס: 1411-7592-01

מבט על ומבוא

מטרות הקורס:

במסגרת סמינר זה יכירו התלמידים/ות את התחום המכונה "משפט בריאות גלובלי", קרי, המשפט של ארגון הבריאות העולמי, וכן האינטרקציה של ענפי משפט בינלאומיים נוספים עם תחום הבריאות. יבחנו הנורמות הבינלאומיות הנוגעות לבריאות ויישומן תוך בחינת משבר הקורונה במשקפי זכויות אדם ומשפט בינלאומי.

התלמידים/ות יכירו במהלך הסמינר את תפקידו של המשפט הבינלאומי במשילות בריאות גלובלית ובהתמודדות עם מחלות, הן מחלות מדבקות ובפרט מחלקות מדבקות חדשות כמו קוביד-19, והן מחלות לא מדבקות. הסמינר יביא להכרה עם תפקיד השחקנים השונים הפועלים בזירת הבריאות הגלובלית לרבות ארגון הבריאות העולמי, מעמד ויישום תקנות הבריאות הבינלאומיות, והקשר בין דיני בריאות בינלאומיים וענפים אחרים של המשפט הבינלאומי.

החומרים מחולקים ליחידות לימוד כמפורט במהלך הסילבוס. בכל יחידה קיים חלק של לימוד בכיתה וחומרי לימוד הנלווים לו, וחלק של לימוד עצמי.

דרישות הסמינר:

- השתתפות בסמינר דורשת נוכחות (שהיא חובה), וקריאת החומר לקראת השיעורים. אם יתקיימו שיעורים בזום הרי שלפי הנחיות האוניברסיטה חובה להשתתף בשיעור עם מצלמות פתוחות. סטודנטים יכולים לבקש מהמרצה פטור מדרישה זו מסיבות אישיות חריגות.
- הקורס מתקיים כקורס היברידי שמשלב למידה בכיתה ולמידה מקוונת. החומרים ללימוד עצמי מקוון יופיעו בסילבוס בצורה זו. לאור אקטואליות הנושא יתכנו שינויים ועדכונים במהלך הסמסטר.
- **יתכנו שינויים ותוספות לחומרי הקריאה והלימוד העצמי במהלך הסמסטר, בייחוד לאור אופיו הדינמי של הנושא.**
- מרכיבי הציון: עבודה סמינריונית – 100%.

מטלות:

1. תחת "בחנים" במודל יופיעו שאלות רב-ברירה על חומר הלימוד העצמי. על התלמידים/ות לענות על שאלות אלו במלואן בהצלחה. ניתן לחזור ולענות במספר ניסיונות עד ההצלחה.
2. במסגרת הלמידה העצמית, יש להגיש לאורך הסמסטר **שלוש** הערות באורך 250-500 מלים על **שלושה** פוסטים עדכניים שונים בנושאים הקשורים לבריאות גלובלית ומשפט גלובלי מאחד הבלוגים המומלצים בנושא (ראו מטה). ההגשה תתבצע במודל תחת "הגשת הערות". לא יינתן ציון על ההערות, אך ההגשה היא חובה ומהווה **תנאי להגשת העבודה הסמינריונית**.
3. בכל הנוגע לחומרי הקריאה לשיעורים: יש להגיש **שלושה** ניירות עמדה על חומרי הקריאה לאורך הסמסטר כאשר אלו מוגשים ביחס לחומרי הקריאה של שיעור ספציפי. כל נייר עמדה יכול **עד עמוד אחד** מודפס ובו הערות, שאלות או ביקורת על חומר הקריאה (לא יתקבל "סיכום" של חומר הקריאה). על הנייר להתייחס **למכלול** של חומר הקריאה והסרטונים לשיעור הרלבנטי (כלומר לא רק לפריט אחד), מתוך ראייה אינטגרטיבית. התלמידות/ים יפרסמו את ניירות העמדה שכתבו באתר המודל של הסמינר לשם קיום דיון עליהם, עד השעה 14:00 ביום קיום הפגישה. אנא העלו כקובץ והן בשם הקובץ והן בתחילתן ציינו את שמכם. (אין צורך במספר ת.ז.). לא יינתן ציון על ניירות העמדה, אך **הגשתם חובה והם תנאי להגשת העבודה הסמינריונית**.
4. **הנוכחות היא חובה. תלמידים שלא יעמדו בדרישת הנוכחות לא יורשו להגיש עבודה.**

במידה ותתקיים הוראה בזום, להלן תזכורת לנוסח הצהרה שסטודנטים/ות נדרשים/ות לחתום במודל, למען שמירת פרטיותם של משתתפי השיעור והגנה על זכויות היוצרים של סגל ההוראה של הקורס

1. אני מתחייב/ת לכבד את זכותם לפרטיות של המשתתפים בשיעור ולהימנע מפגיעה בפרטיותם ובפרטיותו של צד שלישי.
2. אני מסכים/מה לצילום והקלטה של שיעורי הקורס בהם אקח חלק. ידוע לי כי ההקלטות יפורסמו באתר הקורס וישמשו את משתתפי הקורס לצרכי למידה בלבד, וכן את סגל ההוראה לצרכים אקדמיים ומחקריים.
3. אני מתחייב/ת לא לצלם, להעתיק, להקליט או להפיץ כל חומר מחומרי הקורס. ידוע לי שהפרה של הוראות אלו עלולה להביא להעמדה לדין משמעתי.
4. אני מתחייב/ת להשתתף בכל השיעורים בהם המצלמה שלי פתוחה באופן אשר מכבד את כל משתתפי השיעור. לדוגמא, אקפיד על לבוש נאות ושיח מכבד.

1. בלוגים מומלצים בתחום משפט בריאות גלובלי:

א. [Global Health Law Gronigen](#)

ב. [Bill of Health](#)

2. בלוגים מומלצים בתחום בריאות גלובלית:

א. [BMJ Global Health Blog](#)

ב. [Decolonise Global Health](#)

ג. [Eye on Global Health](#)

ד. [Geneva Health Files](#)

ה. [Global Health at LSE Blog](#)

ו. [Health Policy Watch](#)

ז. [Think Global Health](#)

לרשימה מלאה של בלוגים בתחום הבריאות הגלובלי ראו [כאן](#).

- אתר ובלוג מומלץ בנושא משפט וקרונה: [Lex-Atlas – COVID 19](#) וה-
[Oxford Compendium of National Legal Responses to COVID-19](#)

3. ספרי לימוד מרכזיים:

1. LAWRENCE GOSTIN, [GLOBAL HEALTH LAW](#) (2014).
2. GIAN LUCA BURCI & BRIGIT TOEBES EDS., [Research Handbook on Global Health Law](#) (2018).

3. LAWRENCE GOSTIN & BENJAMIN MASON MEIER EDs., [FOUNDATIONS OF GLOBAL HEALTH AND HUMAN RIGHTS](#) (2020).

4. ספרי עזר נוספים:

1. DAVID FIDLER, [INTERNATIONAL LAW AND INFECTIOUS DISEASES](#) (1999).
2. LEONIE VIERCK, PEDRO A. VILLARREAL & A. KATRINA WEILERT EDs., [THE GOVERNANCE OF DISEASE OUTBREAKS – INTERNATIONAL HEALTH LAW: LESSONS FROM THE EBOLA CRISIS AND BEYOND](#) (2017).
3. BENJAMIN MASON MEIER & LAWRENCE O. GOSTIN EDs., [HUMAN RIGHTS IN GLOBAL HEALTH: RIGHTS-BASED GOVERNANCE FOR A GLOBALIZING WORLD](#) (2018).
4. MARC ECCESLTON-TURNER & IAIN BRASSINGTON EDs., [INFECTIOUS DISEASES IN THE NEW MILLENNIUM: LEGAL AND ETHICAL CHALLENGES](#) (2020).

רשימת הקריאה

א. אתגרים עיקרים לבריאות גלובלית ומבוא למשפט בריאות גלובלי – 13.10.2021

A. Major Challenges to Global Health and Introduction to Global Health Law

• קריאה לשיעור

1. Lawrence O. Gostin & Benjamin Mason Meier, [Introducing Global Health Law](#), 47 JOURNAL OF LAW MEDICINE & ETHICS, 788-793 (2019).

• לימוד מקוון

1. [What is Global Health](#) - Minutes Videos 3:29.
2. [How COVID-19 Is Disrupting The Way We Fight Malaria](#) – Bill Gates 5:28.
3. [How to Fight Malaria During COVID-19](#) – Bill Gates 1:48.

ב. תפקידו של ארגון הבריאות העולמי, ושחקנים מרכזיים אחרים בתחום הבריאות הגלובלית - 20.10.2021

B. The Role of the World Health Organization and other Major Global Health Institutions

• קריאה לשיעור

1. Benjamin Mason Meier et al, [The World Health Organization in Global Health Law](#), 48 JOURNAL OF LAW MEDICINE & ETHICS, 796-799 (2020).
2. LAWRENCE GOSTIN, [GLOBAL HEALTH LAW](#), Chapter 4: Old and New Institutions 129-131, 143-148, 154-156, 162-167 (2014).

• לימוד מקוון

1. [WHO - Protecting Health Every Day, Everywhere](#) – World Health Organization 2:50.
2. [The World Health Organization: Last Week Tonight with John Oliver \(HBO\)](#) – LastWeekTonight 18:30.
3. [The World Bank and Global Health - Global Governance Program 4:35.](#)
4. [How Does the Global Fund Work - The Gates Foundation 2:05.](#)
5. [AIDS.TB.Malaria Step Up The Fight - The Global Fund 1:22.](#)
6. [Bed Nets for Benin – Gates Foundation 3:25.](#)
7. [Almost Zero: Malaria Elimination in Swaziland – Gates Foundation 2:14.](#)
8. [Gavi, The Vaccine Alliance - Albert and Mary Lasker Foundation 4:53.](#)
9. [Chelsea Clinton on the Future of the Clinton Foundation - Devex 5:20.](#)

• רשות

10. [Global Health Security and Pandemics: The Role of the WHO – Mile End Institute 9:25.](#)

כמו כן אנא עיינו בחוקת ארגון הבריאות העולמי:

1. World Health Organization, "[Constitution of the world health organization](#)" (1995).

ג. משפט בינלאומי, מחלות מדבקות, ותקנות הבריאות הבינלאומיות - 27.10.2021

C. International Law, Communicable Diseases, and the International Health Regulations

• קריאה לשיעור

1. LAWRENCE GOSTIN, [GLOBAL HEALTH LAW](#), Chapter 4: The International Health Regulations 177-202 (2014).
2. Stefania Negri, *Communicable disease control in* [RESEARCH HANDBOOK ON GLOBAL HEALTH LAW](#) 278-302 (Gian Luca Burci & Brigit Toebes eds., 2018).

• לימוד מקוון

1. [International Law and Global Health Risks: Lessons from COVID-19](#) – Stefania Negri 14:32.
כמו כן אנא עיינו בתקנות הבריאות הבינלאומיות:
2. World Health Organization, "[International Health Regulations](#)" (2005).

ד. משפט בינלאומי ומגפות: קוביץ-19, מחלות מדבקות, ותקנות הבריאות הבינלאומיות –

3.11.2021

D. International Law and Pandemics: COVID-19, Communicable Diseases, and the International Health Regulations

• קריאה לשיעור

1. Armin von Bogdaandy & Pedro A Villarreal, [Critical Features of International Authority in Pandemic Response: The WHO in the COVID-19 Crisis, Human Rights and the Changing World Order](#), (Max Planck Inst. for Compar. Pub. L. & Int'l L. Working Paper, Paper No. 18, 2020).
2. Lawrence Gostin et. al., [Has Global Health Law Risen to Meet the COVID-19 Challenge? Revisiting the International Health Regulations to Prepare for Future Threats](#), 48 THE JOURNAL OF LAW, MEDICINE & ETHICS 376-381 (January 2020).
3. David Fidler, [The COVID-19 Pandemic, Geopolitics and International Law](#), 11 JOURNAL OF INTERNATIONAL HUMANITARIAN LEGAL STUDIES 237-248 (2020).
4. Lawrence O. Gostin, Benjamin Mason Meier and Barbara Stocking, [Developing an Innovative Pandemic Treaty to Advance Global Health Security](#), JOURNAL OF LAW, MEDICINE & ETHICS, Forthcoming 2021.

• לימוד מקוון

1. [What is a coronavirus?](#) - Elizabeth Cox 5:15.
2. [Coronavirus Disease](#) – World Health Organization 5:18.
3. [What is the Role of the WHO During a Global Pandemic](#) – Prof. Larry Gostin 16:06.
4. [How is Coronavirus Being Managed Globally – Dr. Benjamin Meier](#) 16:39.

5. [How has the WHO Responded to COVID-19](#) – World Health Organization 5:25.
6. [What Will It Take to Decolonize Global Health](#) - Devex 4:12.
7. [Backsliding or building beyond Covid-19?](#) – The Graduate Institute Geneva 1:35:29 (Watch Katherine O'Brien, Director of Immunization, Vaccines and Biologicals, WHO & Rosemary Mburu, Executive Director, WACI Health, Kenya at 44:00-1:02:00. Also watch Felipe Carvalho, Access Campaign Coordinator, Medecins sans Frontieres, Brazil & Ilona Kickbusch, Founding Director and Chair of the International Advisory Board, Global Health Centre at 1:15-1:27).

ה. משפט בריאות גלובלי ומגפות: קוביד-19, זכויות אדם, משפט ודמוקרטיה – 10.11.2021

E. Global Health Law and Pandemics: COVID-19, Democracy and Law

• קריאה לשיעור

1. Sharifah Sekalala & John Harrington, *Communicable Diseases, Health Security, and Human Rights: From AIDS to Ebola*, in [FOUNDATIONS OF GLOBAL HEALTH AND HUMAN RIGHTS](#) 221-38 (Lawrence O. Gostin & Benjamin Mason Meier eds., 2020).

2. Judith Bueno de Mesquita, Anuj Kapilashrami and Benjamin Mason Meier, [Strengthening Human Rights in Global Health Law: Lessons from the COVID-19 Response](#), 49 JOURNAL OF LAW MEDICINE AND ETHICS 328-331 (2021).

3. אייל גרוס "כמו חלום בלהה דיסטופי": זכויות אדם, דמוקרטיה, ובטחוניזציה ופוליטיזציה של הבריאות במשפט החוקתי והגלובלי בצל משבר הקורונה " **משפט וממשל** (צפוי להתפרסם 2021).

4. Tamar Luster, Einat Albin, Aeyal Gross, Miri Tabenkin and Nadav Davidovich, [Promoting Vaccination from a Human Rights and Equity Perspective: Lessons from the Israeli Green Pass](#), 12 EUROPEAN JOURNAL OF RISK REGULATION 2 308-320 (2021).

ו. משפט בינלאומי ומגפות: מגפת האיידס והשפעתה – 17.11.2021

F. International Law and Pandemics: AIDS and Its Legacy

• קריאה לשיעור

1. LAWRENCE GOSTIN, [GLOBAL HEALTH LAW](#), Chapter 10: "Getting to Zero" 305-30, 334-40 (2014).

• לימוד מקוון

1. [From Durban to Tomorrow](#) – Dylan Gray 40:07 (Also available as an e-book [here](#)).
2. [Radical AIDS Activist Group ACT UP | Flashback | NBC Out](#) – NBC News 1:20.
3. [סיפורו של אבינוף פרומר - בשביל ישראל - גיבורי המאבקים](#) – ynet 6:33.

רשות:

1. [How to Survive a Plague](#) – David France 1:49:43.
2. [United in Anger](#) – Jim Hubbard 1:33:54.

ז. הזכות לבריאות – 24.11.2021

G. The Right to Health

• קריאה לשיעור

1. אייל גרוס "בריאות בישראל: בין זכות למצרך" זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות בישראל – עמודים 438 עד 461 (יורם רבין ויובל שני, 2004).
2. Coleen Flood & Aeyal Gross, [Litigating the Right to Health: What Can We Learn from a Comparative Law and Health Care Systems Approach](#), 16 HEALTH AND HUMAN RIGHTS 2, 63-70 (Dec. 2014).

• לימוד מקוון

1. [Explain Global Health to Me](#) - Clara Kuk, 9:53.
2. [Determinants of Health – A practical approach!](#) – Let's Learn Public Health 4:08.
3. Carmel Williams & Joseph J. Amon, "[A Virtual Roundtable with Special Rapporteurs on the Right to Health](#)", Health and Human Rights Journal (September 8, 2020), <https://www.hhrjournal.org/2020/09/a-virtual-roundtable-with-special-rapporteurs-on-the-right-to-health/>.

ח. משפט בריאות גלובלי ומחלות לא מדבקות – 1.12.2021

H. Global Health Law and Non-Communicable Diseases

• קריאה לשיעור

1. LAWRENCE GOSTIN, [GLOBAL HEALTH LAW](#), Chapter 13: The "Silent" Pandemic of Noncommunicable Diseases 383-94, 402-11 (2014).
2. Suzanne Zhou & Jonathan Liberman, *The Global Tobacco epidemic and the WHO framework Convention on Tobacco Control- the contributions of the WHO's first convention to global health law and governance*, in [RESEARCH HANDBOOK ON GLOBAL HEALTH LAW](#) 340-358, 364-371, 375-388 (Gian Luca Burci & Brigit Toebes eds., 2018).
3. Nicholas J. Diamond, "[The Final Say On Australia's Plain Packaging Law At The WTO](#)", O'neill Institute, (June 08, 2020), <https://oneill.law.georgetown.edu/the-final-say-on-australias-plain-packaging-law-at-the-wto/>.

• לימוד מקוון

1. [Tobacco: Last Week Tonight with John Oliver \(HBO\)](#) – LastWeekTonight 18:10.

ט. משפט בריאות גלובלי ודיני סחר וקניין רוחני בינלאומיים: תרופות וחיסונים – 8.12.2021

I. Global Health Law and International Trade and Intellectual Property Law

• קריאה לשיעור

1. Chuang-Feng Wu & Chien-Huei Wu, *International Trade, Public Health and Human Rights*, in [FOUNDATIONS OF GLOBAL HEALTH AND HUMAN RIGHTS](#) 351-68 (Lawrence Gostin & Benjamin Mason Meier eds., 2020).
2. Lawrence O. Gostin, Safura Abdool Karim and Benjamin Mason Meier, [Facilitating Access to a COVID-19 Vaccine through Global Health Law](#), 48 JOURNAL OF LAW MEDICINE & ETHICS 622-626 (2020).
3. Sharifah Sekalala et al, [Decolonizing Human Rights: How Intellectual Property Laws Result in Unequal Access to the COVID-19 Vaccine](#), 6 BMJ GLOBAL HEALTH (July 12, 2021).

• לימוד מקוון

1. [Fire in the Blood](#) – Dylan Gray 1:24:30 (also available on Netflix with Hebrew subtitles).
2. Alicia Ely Yamin & Paul Farmer, [Against Nihilism: Transformative Human Rights Praxis for the Future of Global Health](#), OPENGLOBALRIGHTS (June 7, 2021).

י. משפט בריאות גלובלי, משפט הומינטרי בינלאומי, ודיני כיבוש - 15.12.2021

J. Global Health Law, International Humanitarian Law and the Law of Occupation

• קריאה לשיעור

1. Annyssa Bellal, *Health and International Humanitarian Law*, in [RESEARCH HANDBOOK ON GLOBAL HEALTH LAW](#) 252-256, 262-263, 239-249 (Gian Luca Burci & Brigit Toebes eds., 2018).
2. Marco Longobardo, "[The Duties of Occupying Powers in Relations to the Fight Against COVID-19](#)", EJIL:TALK! (April 8, 2020), <https://www.ejiltalk.org/the-duties-of-occupying-powers-in-relation-to-the-fight-against-covid-19/>.
3. [Diakonia, COVID-19 Vaccines for the Palestinian Population, DIAKONIA INTERNATIONAL HUMANITARIAN LAW CENTRE \(March 2, 2021\), https://www.diakonia.se/ihl/news/israel-palestine-publication/covid-19-vaccines-for-the-palestinian-population/](#).

יא. סיכום - משפט בריאות גלובלי בעידן (פוסט) קורונה ו (פוסט) פופוליזם – 22.12.2021

K. Conclusion: Global Health Law in the (Post) COVID-19 and (Post) Populism Era

• קריאה לשיעור

1. Lawrence O. Gostin, Andres Constantin & Benjamin Mason Meier, *Global Health and Human Rights in the Age of Populism*, in [FOUNDATIONS OF GLOBAL HEALTH AND HUMAN RIGHTS](#) 439-455, (Lawrence Gostin & Benjamin Mason Meier eds., 2020).
2. LAWRENCE GOSTIN, [GLOBAL HEALTH LAW](#), Chapter 14: Imagining Global Health With Justice 412-429 (2014).
3. ANDREW LAKOFF, [UNPREPARED: GLOBAL HEALTH IN A TIME OF EMERGENCY](#), Chapter 3: Two Regimes of Global Health 67-94 (2017).
4. UN Environment Programme Report, [Preventing the next pandemic - Zoonotic diseases and how to break the chain of transmission - Key Messages](#), UN DOCUMENT REPOSITORY, <https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/32860/ZPKMEN.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

• לימוד מקוון

1. [The Next Wave – How to Beat Future Pandemics](#) - UN Environment Programme 1:00.
2. [Global Health Security and Pandemics: Coronavirus and Radical Right Anti-Globalism](#), Dr. Toby Greene, Miles End Institute – 8:59.
3. Paula Akugizibwe, “[\(Purse\) Strings Attached](#)”, The Republic (August 14, 2020), <https://republic.com.ng/august-september-2020/purse-strings-attached/>.
4. Madhukar Pai, “[Can we Reimagine Global Health in the Post-Pandemic World?](#)”, Forbes (April 6, 2020), <https://www.forbes.com/sites/madhukarpai/2020/04/06/can-we-reimagine-global-health-in-the-post-pandemic-world/?sh=172f39c54c22>.

הצגת רפרטים על ידי התלמידים/ות – 5.1.2022 ו- 29.12.2021